

Lausunto

29.04.2025

Asia: VN/22356/2024 ja VN/22354/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi ja valtioneuvoston asetukseksi asbestityötä ja työsuojelun ammattipätevyyttä koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

SAP ry hallitus on tutustunut aineistoon ja havainnut sen pääosin tukevan työntekijöiden ja asumisterveysasetuksen kautta myös kaikkien suomalaisten asbestialtistumisen vähentämistä. Asbestipurkajien altistumisen vähentämiseksi tarkennetaan suojaimien ja ilmankäsittelylaitteiden toimintakunnon varmistamismenettelyjä. Asbestipurkajien altistumisen raja-arvo ei kiristy, koska asbestipurkajia on jo aikaisemminkin koskenut ehdotettu uusi raja-arvo 0,01 kuitua/cm³. Asbestipurkutyöntekijät ovat asbestin kanssa tekemisissä joka työpäivä. SAP haluaisi vähentää myös asbestipurkajien mahdollista altistumista tarkentamalla työmenetelmien kuvauksia ja rajauksia. Asbestipurkuala kärsii jatkuvasta työvoimapulasta. Työvoiman tarjontaa ja alan houkuttelevuutta lisäisivät kaikki asbestipurkajien turvallisuutta parantavat toimet ja määräykset. Asbestipurkamisen turvallisuuden lisääminen parantaa myös alan mainetta, joka toivottavasti helpottaa myös uusien toimihenkilöiden saatavuuta.

SAP:n suurin huoli on työsuojeluviranomaisen valvontaresurssien niukkuus. Valvonnan puute ei vaaranna vain asbestipurkutyöntekijöiden terveyttä, vaan myös työn aikana työmaan vaikutuspiirissä olevien ja työn päätyttyä tilojen käyttäjien terveyden. Valitettavasti kaikki rakennuttajat eivät ymmärrä AHA-asiantuntijan suorittaman valvonnan tuomaa lisäarvoa rakennushankkeelle. Ratkaisuna on AHA-asiantuntijan toimiminen työsuojeluviranomaisen apuna, kuten nyt jo toimitaan terveydensuojeluviranomaisen ja RTA:n kanssa. SAP näkee riippumattoman asiantuntijan näytteiden oton tuottavan merkittävän asbestialtistumisen riskin vähentymisen. Näytteitä otetaan muun muassa asbestikartoituksissa, purkutöiden aikaisissa kartoitusten täydennyksissä ja jatkokäytön turvallisuuden varmistavissa mittauksissa.

VNa 798/2015 12 § Asbestipurkutyön työnmenetelmät, 13 § Osastointimenetelmää koskevat lisävaatimukset ja 14 § Työvälineiden käyttö ja toimintakunnon varmistaminen määrittelevät krokidoliitin purkuun erityistoimia. Valvovan työsuojeluviranomaisen nykyinen kanta on ollut, että asetuksen näitä kohtia sovelletaan vain ruiskutetun krokidoliitin yhteydessä, koska krokidoliitti on

ruiskutettuna erittäin pölyävää. Ruiskutuksissa on käytetty myös muita asbestilajeja, kuten esimerkiksi amosiittia, joka on ruiskutettuna myös erittäin pölyävää. Toisaalta krokidoliittia on käytetty muun muassa asbestisementti- ja asbestiselluloosat tuotteissa sekä putkieristeenä aaltopahvimuotin sisimmäisenä liuskana. Näitä materiaaleja voidaan purkaa hyvin vähän pölyävästi. Asetusta tulisi muokata siten, että krokidoliitti-sana korvataan ilmaisulla murenevat asbestimateriaalit. Tämä olisi linjassa valvojan työsuojeluviranomaisen käytäntöjen kanssa. Maailmalla on yleisesti jaoteltu lainsäädännössä asbestipurkutöiden menetelmiä murenevien ja ei-murenevien asbestimateriaalien mukaisesti. Korvaaminen vähentäisi myös asbestipurkajien asbestille altistumisen määrää, koska paljon pölyä synnyttäviä murenevia asbestimateriaaleja purettaessa olisivat paremmat suojaustoimet aina käytössä. Käytännössä altistuminen vähentyisi myös hengityssuojaimen parantuessa. Usein asbestipurkajalla on sileäksi ajellut kasvot vain hengityssuojaimen tiiveysmittauksessa. Paineilmalla tuotettu ylipaine suojaimen sisäpuolelle vähentäisi vuotoja puhaltimella tuotettuun ylipaineeseen verrattuna.

Valvoja työsuojeluviranomainen voisi julkaista netissä listan ei-murenevista asbestituotteista, jotka voitaisiin purkaa nykyisten määräysten mukaisesti. Muut materiaalit tulisi purkaa "krokidoliittipurkutyönä".

SAP haluaa kiittää STM:n valmistelijoita ja heidän apunaan ollutta valmistelutyöryhmää hyvästä yhteistyöstä ja pyyteettömästä halusta eri alojen intressien ymmärtämiseen.

Salmi Kai
Suomen Asbesti- ja Pölynsaneerausalan liitto SAP ry.